

ВІТАЄМО ПЕРШОКУРСНИКІВ !

31 серпня Запорізький національний технічний університет вітав першокурсників зі святом урочистої посвяти у студенти. Цього року «Машинка» прийняла до своїх стін понад 1800 нових студентів.

Урочистості відкрив ректор нашого університету Сергій Борисович Беліков. За традицією він адресував першокурсни-

кам теплі побажання, розказавши про перспективи, що відкриваються перед молоддю «Машинки».

На посвяті були присутні поважні гості: представники районної, міської та обласної влади, профспілки працівників освіти. Щоб привернути увагу влади до студентських проблем, «машинківці» під-

готували плакати з проханнями та попередженнями щодо рекомендацій Міністерства фінансів України про скорочення кількості стипендій та контрактну магістратуру.

Не залишилися байдужими до студентських клопотань ректор ЗНТУ Сергій Беліков та голова обласної профспілки Надія Іванівна Гринь. Вони пообіцяли взяти участь у найоптимальнішому вирішенні цієї проблеми, захистити студентів від несправедливості.

У рамках урочистостей кращими студентами ЗНТУ були покладені квіти до пам'ятника першому директору Олександрівського механіко-технічного училища Поддєрьогіну Денисові Миколайовичу та до пам'ятника викладачам, співробітникам і студентам, які загинули в роки Другої світової війни.

Також традиційно була проголошена клятва першокурсників, після чого новим студентам було вручено символічні Ключ від знань та Студентський квиток.

Тепер учорашні абітурієнти стали повноправними студентами кращого університету міста Запоріжжя! Бажаємо нашим першокурсникам наснаги, успіхів у навчанні та повної реалізації своїх очікувань!

*Сніжана Вичужаніна,
РТ 912*

РОБОТА В ЗНТУ З МОЛОДИМИ ВЧЕНИМИ

У ЗНТУ продовжується виконання міжнародного проекту «Centers of Excellence for young REsearchers» (CERES – «Центри передового досвіду для молодих учених») програми «Tempus» Європейського Союзу (реєстраційний номер 544137-TEMPUS-1-2013-1-SK-TEMPUS-JPHES). Учасники проектної команди CERES влітку 2016 р. взяли участь у декількох заходах, спрямованих на розвиток молодіжної науки в університеті.

З 7 по 17 липня 2016 р. студентська організація BEST Zaporizhzhya за підтримки профкому ЗНТУ організувала на базі ЗНТУ Літній академічний курс з розроблення комп'ютерних ігор "Life is a game, play it in best way! який відвідали 16 іноземних студентів з Бельгії, Словаччини, Австрії, Туреччини, Німеччини, Фінляндії, Іспанії, Польщі, Сербії, Португалії. Завдяки курсу студенти змогли створити комп'ютерну гру з нуля, вигадати свій сюжет і зробити його реалістичним, поспілкуватися з фахівцями з розроблення програмного забезпечення та іноземними студентами з різних куточків

Європи. Прослухавши цикл лекцій з розроблення комп'ютерних ігор, студенти отримали фінальне завдання – розробити концепцію своєї власної гри від самого початку. Завершився курс звітним засіданням, на якому кожен учасник представив свій проект. В обговоренні та оцінці проектів брали участь представники кафедри програмних засобів ЗНТУ завідувач кафедри, д.т.н., проф. С. О. Субботін та доцент, к.т.н. А. О. Олійник. Учасників літнього курсу було також проінформовано про міжнародний проект CERES. Урочисте закриття заходу відбулося за участі ректора ЗНТУ, д.т.н., проф. С. Б. Белікова, який розповів учасникам про міжнародне співробітництво університету та привітав їх із завершенням курсу. Студенти, що вивчили академічний курс з розроблення комп'ютерних ігор та успішно представили свої проекти, отримали сертифікати, підписані проф. С. О. Субботінін.

Проректором з наукової роботи, д.т.н., проф. Ю. М. Внуковим та науково-дослідною частиною ЗНТУ було організовано участь молодих науковців університету в конкурсі проектів наукових робіт та науково-технічних розробок молодих учених, оголошеному Міністерством освіти і науки України. Представники ЗНТУ подали заявки на п'ять проектів. На конкурс з усієї України було подано понад чотириста проектів. Усі наукові роботи були уніфіковані відповідно до нагальних потреб економіки, суспільства та національної безпеки країни, розвитку технологій, виробництва та інноваційно-

го підприємництва. Важливою особливістю конкурсу НДР молодих учених було те, що експертизу вперше здійснювали також молоді експерти.

27 липня 2016 р. відбулося засідання експертної ради Міністерства освіти і науки України під головуванням заступника міністра, д. ф.-м. н., проф. М. В. Стріхи, до складу якої увійшли голови усіх секцій, зокрема представник ЗНТУ – голова секції 11 "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" д.т.н., проф. С. О. Субботін.

Для допомоги молодим ученим у підготовці наукових публікацій, оформленні та поданні матеріалів на наукові конференції та конкурси і з метою вироблення навичок оформлення наукових робіт у межах проекту Tempus CERES в ЗНТУ було підготовлено та видано навчальний посібник авторів С. О. Субботіна та А. О. Олійника "Handbook on the writing, formatting, review, analysis and publication of scientific works = Справочник по підготовці, оформленню, рецензуванні, аналізу та публікації наукових праць".

Найближча активність з реалізації та імплементації проекту CERES пов'язана з проведенням у вересні 2016 р. літньої школи в ЗНТУ за участі представників Чехії, Словаччини, Білорусі, України та інших країн.

*Андрій Олійник,
доцент кафедри програмних засобів*

ЮВІЛЕЇ КАФЕДРИ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ

Восени 2016 року виповнюється 25 років від відкриття в ЗНТУ спеціальності «Програмне забезпечення обчислювальної техніки та автоматизованих систем» (ПЗОТАС) та 20 років від першого випуску цієї спеціальності.

Спеціальність ПЗОТАС була заснована в 1991 р. на кафедрі конструювання і виробництва радіоапаратури ЗНТУ. У 1996 р. відбувся перший випуск спеціалістів з кваліфікацією «інженер-програміст». Фундаторами спеціальності та ІТ-освіти в ЗНТУ в 90-ті роки були доценти В.М. Крищук, С.К. Корнієнко, Н.М. Василюга, В.А. Височин, В.І. Дубровін, В.І. Лебідь, В.Ф. Онищенко, О.О. Петрищев, Г.О. Полянський, В.П. Рісіков, С.М. Сердюк, Е.І. Ткачов, старші викладачі І.В. Левада, Т.М. Онікієнко, асистенти О.А. Поздняков, О.О. Степаненко, Л.Ю. Романова (Дейнега), С.Г. Милінчук, Л.П. Скачко та інші.

Далі відбулася зміна назви спеціальності: вона стала називатися «Програмне забезпечення автоматизованих систем» (ПЗАС). На основі спеціальності ПЗАС у 2000 р. уведено спеціалізацію «Програмне забезпечення в бізнесі, менеджменті та підприємстві».

У 2002 році через відокремлення від кафедри конструювання та технології виробництва радіоапаратури була створена нова кафедра – програмних засобів (ПЗ), що стала базою для спеціальності ПЗОТ та увійшла до складу новоствореного факультету інформатики та обчислювальної техніки (ІОТ). З початку заснування і до 2012 р. кафедрі очолював к.т.н., доцент А.В. Пригула. У 2004 р. на кафедрі відкрито нову спеціальність «Інформаційні технології проектування» (ІТП). У 2000-х роках на кафедрі відбулося стрімке розширення викладацького складу: залучалися представники виробництва (ст. викл. А.П. Василенко) та молоді викладачі (А.В. Пархоменко,

Г.В. Неласа, Г.М. Шило, Г.В. Табунщик, С.О. Субботін, Н.О. Миронова, М.О. Андреев, М.В. Калініна, Ж.К. Камінська, Є.М. Федорченко, О.І. Качан, А.О. Олійник).

У 2010-х роках на кафедрі з'явилися нові викладачі: О.О. Олійник, Є.О. Гофман, С.О. Зайцев, В.М. Льовкін, Т.В. Юр (Федорончак), Т.О. Колпакова, Т.А. Зайко. З 2011 по 2016 рік кафедрі очолював к.т.н., професор В.І. Дубровін. Відбулася зміна назви спеціальності ПЗАС: вона стала називатися «Програмне забезпечення систем» (ПЗС). У 2012 році на кафедрі відкрито спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» (ІПЗ) та «Системи штучного інтелекту» (СШІ). У 2015 р. відповідно до нового переліку спеціальностей здійснено перехід до підготовки студентів за спеціальностями «Інженерія програмного забезпечення» (об'єднує спеціальності ІПЗ та ПЗС) та «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» (КНІТ, об'єднує спеціальності ІТП та СШІ). З 2016 року кафедрі очолює випускник кафедри, д.т.н., професор С.О. Субботін. Весною 2016 р. на кафедрі ліцензовано аспірантуру за спеціальністю КНІТ.

Сьогодні серед викладачів кафедри наукові ступені мають 16 співробітників: один доктор наук (Субботін С.О.), 16 кандидатів наук (Дубровін В.І., Зайко Т.А., Каплієнко Т.І., Корнієнко С.К., Льовкін В.М., Неласа Г.В., Олійник А.О., Онищенко В.Ф., Пархоменко А.В., Пригула А.В., Рісіков В.П., Сердюк С.М., Степаненко О.О., Табунщик Г.В., Федорончак Т.В., Шило Г.М.). Вчене звання професора мають двоє співробітників (Субботін С.О., Дубровін В.І.), доцента – 11 співробітників (Корнієнко С.К., Неласа Г.В., Олійник А.О., Пархоменко А.В., Пригула А.В., Рісіков В.П., Сердюк С.М., Степаненко О.О., Табунщик Г.В., Федорончак Т.В., Ши-

ло Г.М.). Серед викладачів кафедри є один лауреат Премії Президента України (Субботін С.О.), два лауреати Премії Верховної Ради України (Олійник А.О., Субботін С.О.), чотири стипендіати стипендії Кабінету Міністрів України (Олійник А.О., Олійник О.О., Субботін С.О., Табунщик Г.В.). Також у штаті кафедри працює сім викладачів без ступенів та звань (Дейнега Л.Ю., Камінська Ж.К., Качан О.І., Колпакова Т.О., Левада І.В., Миронова Н.О., Скачко Л.П., Федорченко Є.М.), три завідувачі лабораторій (Андреев М.О., Белова А.В., Калініна М.В.) та шість лаборантів (Кашина Т.Г., Костюк В.Г., Льовкіна С.В., Людвигевич К.Л., Рященко О.В., Цикало А.Ю.). До навчального процесу кафедри залучаються також аспіранти.

Викладачами кафедри ведеться значна навчально-методична та науково-дослідницька робота. Здійснюється підготовка бакалаврів, магістрів, аспірантів денної та заочної форм навчання, слухачів Центру післядипломної освіти, екстернів. Публікуються наукові монографії, навчальні посібники, наукові статті, тези і патенти. Студенти кафедри беруть участь та посідають призорові місця на університетських, загальноукраїнських та міжнародних олімпіадах та конкурсах. Кафедра виконує міжнародні проекти програм TEMPUS та Erasmus+, що дозволило створити нові лабораторії, оснащені сучасною комп'ютерною технікою та обладнанням, інтегрувати навчальний процес і науково-дослідну роботу зі студентами та промисловими підприємствами.

За роки існування в ЗНТУ спеціальностей кафедри програмних засобів підготовлено понад тисячу випускників, що працюють на підприємствах Запорізького регіону, України та за кордоном.

Сергій Субботін,

завідувач кафедри програмних засобів

ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ І ПРАВА ПРЕЗЕНТУЄ НОВІ ФАКУЛЬТЕТИ

Нові можливості та горизонти з'явилися перед студентами Запорізького національного технічного університету! Наказом від 1 серпня 2016 року про реорганізацію гуманітарно-правового факультету створено на його основі 2 окремі факультети:

- юридичний факультет;
- факультет соціальних наук.

Відтепер на юридичному факультеті ЗНТУ діятимуть три профільючі кафедри:

- кафедра кримінального, цивільного та міжнародного права;
- кафедра конституційного, адміністративного та трудового права;
- кафедра загальноправових та політичних наук.

Керувати деканатом юридичного факультету доручили кандидатові юридичних наук доценту Філею Юрієві Володимировичу.

Факультет соціальних наук також буде випускати фахівців за трьома на-

прямками:

- соціальна робота;
- психологія;
- журналістика.

Очолить факультет кандидат філософських наук доцент Гайворонська Таїсія Олексіївна.

Бажаємо студентам та викладачам успішної діяльності!

Сніжана Вичужаніна,

РТ 912

УВАГА КОНКУРС!

Запорізький національний технічний університет оголошує конкурс на заміщення посад:

▷ декана юридичного факультету	– 1;	▷ завідувача кафедри «Загальноправові та політичні науки»	– 1;
▷ декана факультету соціальних наук	– 1;	▷ завідувача кафедри «Кримінальне, цивільне та міжнародне право»	– 1;
▷ завідувача кафедри «Управління персоналом і економіки праці»	– 1;	▷ завідувача кафедри «Деталі машин та підійомно-транспортних механізмів»	– 1.
▷ завідувача кафедри «Обробка металів тиском»	– 1;		

Термін подання заяв – один місяць від дня оголошення конкурсу в газеті. Документи подаються на ім'я ректора університету. Заяву перед поданням необхідно зареєструвати у відділі діловодства університету. Адреса університету: 69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64

ДОСЯГНЕННЯ В НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ У 2015/2016 Н.Р. (Початок)

Важливим компонентом наукової діяльності навчального закладу є науково-дослідна робота студентів. У 2015–2016 н.р. значних результатів досягли студенти ЗНТУ в II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (19 переможців); та в II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з предметів та спеціальностей (14 переможців);

Лауреати II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад з предметів та спеціальностей 2015/2016 н.р.

- Коновальчук Антон Юрійович, студ. гр. ГФ-213 – I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Історія України» (науковий керівник Чумаченко Ольга Анатоліївна, асистент кафедри Ута-ЗМП);
- Кулеш Єгор Андрійович, студ. гр. Е-115 – I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Фізика» (науковий керівник Гуляєва Тетяна Василівна, доцент кафедри фізики);
- Савченко Андрій Вікторович, студ. гр. ІФ-512 – I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Ливарне виробництво чорних і кольорових металів» (науковий керівник Кузовов Олексій Федорович, доцент кафедри МІТЛВ);
- Морозов Іван Олександрович, студ. гр. Т-512 – I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Організація і регулювання дорожнього руху» (науковий керівник Райда Ігор Михайлович, старший викладач кафедри ТТ);

- Волков Михайло Андрійович, студ. гр. Е-121 – I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Електротехнічні системи електроспоживання» (науковий керівник Кулагін Дмитро Олександрович, професор кафедри ЕПП);
- Авраменко Сергій Олександрович, студ. гр. РТ-513 – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Історія України» (науковий керівник Чумаченко Ольга Анатоліївна, асистент кафедри Ута-ЗМП);
- Кожем'якін Кирило Сергійович, студ. гр. Е-312 – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з напрямку «Електромеханіка» (науковий керівник Антонов Микола Леонідович, декан ЕТФ, доцент кафедри ЕПА);
- Акритова Таїсія Олександрівна, студ. гр. ІФ-412 – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» (науковий керівник Капустян Олексій Євгенович, старший викладач кафедри ОТЗВ);
- Топчієва Катерина Анатоліївна, студ. гр. ІФ-211 – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Прикладне матеріалознавство» (науковий керівник Вініченко Валерій Степанович, доцент кафедри ФМ, Лазечний Іван Миколайович, доцент кафедри ФМ);
- Риженко Надія Василівна, студ. гр. Т-311м – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді за напрямком «Транспортні технології» (науковий керівник Кузькін Олексій Феліксівич, доцент кафедри ТТ);
- Чепрасова Анастасія Олександрівна, студ. гр. МТУ-214 – II місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Безпека життєдіяльності» (науковий керівник Писарський Андрій Олексійович, старший викладач кафедри ОПІНС);
- Сергєєв Олексій Дмитрович, студ. гр. КНТ-612 – III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Комп'ютерні системи та мережі» (науковий керівник Дьячук Тетяна Сергіївна, асистент кафедри КСМ);
- Кацимон Святослав Юрійович, студ. гр. М-212 – III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Програмування обробки на верстатах з ЧПК» (науковий керівник Клименко Віталій Юрійович, старший викладач кафедри МВтаІ);
- Котов Роман Олександрович, студ. гр.

КНТ-621м – III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з напрямку «Комп'ютерні науки» (наукові керівники Польська Ольга Володимирівна, старший викладач кафедри КСМ, Кудерметов Равіль Камілович, завідувач кафедри КСМ);

Переможці обласного етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування АСМ

Команда ZNTU_Kappatalize у складі:

- Твердохліба Євгенія Романовича, студ. гр. КНТ-213, Міщенко Максима Євгеновича, студ. гр. КНТ-413, Ковальчук Анжеліки Олегівни, студ. гр. КНТ-512 – I місце (науковий керівник Миронова Наталя Олексіївна, старший викладач кафедри ПЗ);

Команда ZNTU_ByteShift у складі:

- Грїшина Микити В'ячеславовича, студ. гр. КНТ-412, Шатохіна Данила Сергійовича, студ. гр. КНТ-412, Блощинської Наталії Вікторівни, студ. гр. КНТ-422 – II місце (науковий керівник Миронова Наталя Олексіївна, старший викладач кафедри ПЗ);

Команда ZNTU_Pro100Team у складі:

- Пуляєва Дениса Вікторовича, студ. гр. КНТ-413, Падалкіна Євгенія Дмитровича, студ. гр. КНТ-413, Чудновця Андрія Миколайовича, студ. гр. КНТ-413 – III місце (науковий керівник Миронова Наталя Олексіївна, старший викладач кафедри ПЗ);

Команда ZNTU_ToAcme у складі:

- Зубка Едуарда Олеговича, студ. гр. КНТ-415, Хохлової Варвари Сергіївни, студ. гр. КНТ-415, Шинкарьова Андрія Олексійовича, студ. гр. КНТ-115 – III місце (науковий керівник Миронова Наталя Олексіївна, старший викладач кафедри ПЗ);

Команда ZNTU_SetUp у складі:

- Безсонова Андрія Георгійовича, студ. гр. КНТ-421м, Косаренко Вікторії Геннадіївни, студ. гр. КНТ-111, Задорожнього Євгена Віталійовича, студ. гр. КНТ-121м – I місце (науковий керівник Миронова Наталя Олексіївна, старший викладач кафедри ПЗ);

Бажаю всім переможцям нових здобутків у навчанні і науковій діяльності!

Нехай вам завжди щастить!

*Аліна Лазунько,
провідний фахівець відділу наукової роботи студентів*

Продовження у наступному номері

ДО УВАГИ МЕШКАНЦІВ ГУРТОЖИТКУ ЗНТУ! СУБСИДІЯ!

Шановні студенти, студмістечко та профком студентів пропонує вам звернутися до управління праці та соціального захисту населення Запорізької міської ради по Олександрівському району для визначення вашого права щодо призначення житлової субсидії. Ті, хто отримав субсидію вже знають, що вона дає можливість зекономити та повернути частину своїх коштів, які були сплачені за гуртожиток, а інколи

і зовсім повернути всю суму.

Тим, хто отримував субсидію або звертався за призначенням субсидії і субсидія дорівнює «0», з початком опалювального періоду звертатися до управління не потрібно. Субсидія буде розрахована автоматично.

Оформлення субсидії не потребує великих затрат часу та збору документів. Щоб отримати субсидію потрібно лише подати

заяву та декларацію. А відправити її можна навіть поштою, не стоячи в чергах.

За детальнішою інформацією звертайтеся до студмістечка ЗНТУ (5 гуртожиток, зліва окремих вхід), або за телефоном: 769-82-11. Вас завжди будуть раді бачити, та дадуть відповіді на усі ваші питання.

Юлія Кашуба,

кореспондент газети «І-М», дирекція студмістечка

Протягом більш ніж 200 років людство ставило на собі безліч експериментів по вивченню шкоди від куріння. В теперішній час куріння широко розповсюджено по всьому світу. Особливо непокоїть розповсюдженість куріння серед молоді, як серед юнаків, так і серед дівчат. Ознаки звикання до куріння у жінок з'являються швидше, ніж у чоловіків, та тяжче виправляються.

Шкода від куріння тривалий час проходить непоміченою. Це відбувається тому, що кожний орган нашого тіла, створений природою, має величезний потенціал міцності. Куріння підступне. Воно вбиває, але вбиває повільно, частками, окремими клітинами, поступово позбавляє здоров'я. Кожна цигарка відіймає 5,5 хвилин життя у людини.

Тютюн і, в першу чергу нікотин, фактично є наркотиком. Під впливом нікотину та інших складових тютюну з'являється схильність коронарних судин до спазмів, біль у серці, ішемічна хвороба серця. У курців зростає пульс та збільшується артеріальний тиск, порушується серцевий ритм. Другою го-

ШКІДЛИВИ НАСЛІДКИ ПАЛІННЯ

ловною причиною смертності в світі після серцево-судинних захворювань є злоякісні захворювання. І сприяє їх появі також куріння. За даними ВОЗ, у курців рак легенів зустрічається в 15-30 раз частіше. Провокуючу роль виконують канцерогенні смоли.

Протягом декількох років змінюється колір обличчя курця – шкіра стає сірою, жовтою з попелястим відтінком, дряблою, зморшкуватою. У курців погіршується стан волосся, воно стає тьмяним, ламким, а у чоловіків нерідко і випадає через погіршення кровообігу в шкірі. У складі тютюнового диму є газ – аміак, що дратує слизову повік. Повіки стають набряклі, червоні, випадають вій. Продукти горіння тютюну осідають на зубах.

Нервова система найбільш чутлива до куріння. Коли закурюють вперше в житті – збільшується пульс, порушується точність та координація рухів, з'являється головний біль, нудота, запаморочення, слабкість.

Куріння сприяє розвитку атеросклерозу. Діючи на наднирники, нікотин збільшує в крові холестерин, просвіт судин звужується, утруднюється струм крові, судини стають ламкими, з'являються тромбози.

Куріння – один з основних факторів ризику серцево-судинних захворювань. Інфаркт міокарду у курців виникає в 12 разів частіше. Дев'ять з десяти людей, отримавши інфаркт міокарду, в молодому віці були курцями, при чому виявлена пряма залежність частоти інфаркту міокарду від інтенсивності паління.

Поради курця, бажаному кинути палити:

- намагайтеся курити якнайменше цигарок, рахуйте кількість викурених цигарок за день, прагнучи щоб сьогодні було викурено менше, ніж вчора;
- не паліть на голодний шлунок, а тим більш натщесерце, бо продукти горіння тютюну, змішуючись із слиною, вражають слизову шлунку, а потрапляючи у кишечник, зразу ж всмоктуються в кров, так само не паліть під час їжі або прийому напоїв;
- не докурюйте цигарку до кінця, викидайте її недокуреною на одну третю частину, бо саме в цій частині накопичується найбільша кількість канцерогенів та нікотину, ще краще викидати цигарку після двох-трьох затяжок;
- не паліть на ходу, особливо підіймаючись по сходах або вгору, тому що в цей час дихання дуже інтенсивне та канцерогени потрапляють дуже глибоко в легені;
- як можливо довше не паліть після значного фізичного навантаження, а тим більш під час його;
- надавайте перевагу цигаркам з фільтром;
- періодично робіть перерви в курінні («не палю до понеділка», «до місяця», «до Нового року»);
- не паліть, коли палити не хочеться.

На Україні проводиться широка боротьба проти куріння – заборонено палити в місцях скупчення людей – театрах, кіно, потягах, міському транспорті, в лікарняних та у навчальних закладах.

Тамара Лебединська,

дільничний терапевт КЗОЗ «Студентська поліклініка»

Редактор
Ганна
Мировська

Редакційна колегія: Г.М. Мировська – редактор, С.Т. Яримбаш – проректор, К.С. Бондарчук – доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки, секретар; М.В. Дедков – декан гуманітарного факультету, М.Л. Антонов – декан електротехнічного факультету, Ю.П. Петруша – заступник голови профкому, А.В. Іванченко – голова студентського профкому, С.В. Войтенко, В.О. Рибін, Є.І. Івахненко, Г.В. Клименко – заступники деканів факультетів. Програма підтримка та комп'ютерна верстка – Олександр Набережний; коректор – Катерина Бондарчук. Підготовлено в Win та верстано в системі ІАТХ.

« ІНЖЕНЕР-МАШИНОБУДІВНИК »

газета Запорізького національного технічного університету видається з 1960 року. Засновник і видавець – ректорат ЗНТУ.

Адреса редакції: 69063, Запоріжжя, вул. Жуковського, 64. Телефони: 769-84-68, внутрішній: 4-68.

Свідоцтво про державну реєстрацію 33 №84 від 03.03.1994 р. Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2394 від 27.12.2005 р.

Тираж 50 прим. Електронна версія: www.zntu.edu.ua